

JAWA

Ročníková práce

Školní rok 2025/2026

Školní rok: 2025/2026

Autor: Dominik Lizna

Konzultant: Mgr. Pavel Borek

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto ročníkovou práci vypracoval samostatně a použil jsem jen uvedené zdroje a parametry

Ve Sloupě dne 22. 5. 2026

Dominik Lizna

Poděkování

Na tomto místě bych rád poděkoval vedoucímu práce Mgr. Pavlovi Borkovi za ochotnou pomoc a cenné rady při vypracovávání ročníkové práce.

Obsah

1. Úvod	5
2. Jak šla léta s Jawou.....	5
2.1. František Janeček – konstruktér a vynálezce	5
2.2. František Janeček – průmyslník.....	6
2.3. Nová firma Zbrojovka Dipl. Ing. F. Janeček v Týnci nad Sázavou	8
2.4. Motocyklová značka JAWA.....	8
2.5. Období okupace a úmrtí Františka Janečka.....	10
2.6. Znárodnění a doba socialismu	12
2.7. Úpadek po Sametové revoluci.....	14
2.8. Privatizace	15
3. Typy vyráběných motocyklů.....	15
4. Výběr mých oblíbených motocyklů.....	16
4.1. 1929 - Jawa 500 OHV (Rumpál).....	16
4.2. 1935 - Jawa 350 OHV.....	17
4.3. 1932 - Jawa 175 Villiers	17
4.4. 1937 - Miniaturní Jawa 100 Robot.....	18
4.6. 1946 - Jawa 250 typ 11 (Pérák)	19
4.6. 1954 - Jawa 250 typ 353 (Kývačka)	19
4.7. 1973 - Jawa 350 typ 634	20
4.8. 2017 - Jawa 350 OHC	21
4.9. 1953 - Jawa 50 typ 359	21
4.10. 1955 - Jawa 50 typ 550 Pionýr (Pařez)	22
4.13. 1960 - Jawa 50 typ 551-02 Jaweta Sport.....	25
4.14. 1962 - Jawa 50 typ 05	25
4.15. 1965 - Jawa 50 typ 05 sport	26
4.16. 1966 - Jawa 50 typ 20	26
4.17. 1968 - Jawa 50 typ 22	26
4.18. 1969- Jawa 50 typ 23 Mustang.....	27
5. Jawa v naší rodině	28
5.1. Opravy.....	29
Resumé	30
6. Závěr.....	30

1. Úvod

Toto téma jsem si vybral, protože se zajímám o motorky. Rozhodl jsem se tedy, že prozkoumám historii i současnost naší nejznámější značky JAWA. Netušil jsem, jak zajímavé to bude.

2. Jak šla léta s Jawou

2.1. František Janeček – konstruktér a vynálezce

Historie motorismu by byla o mnoho chudší, nebýt českého konstruktéra, vynálezce, průmyslníka a zakladatele motocyklové firmy JAWA, Františka Janečka. František Janeček se narodil v rodině sedláka roku 1878 v Klášteře nad Dědinou ve východních Čechách. Po studiích na průmyslovce v Praze vystudoval berlínskou elektrotechniku.

Obrázek č. 1 Ing. František Janeček

Odsud vedla jeho cesta do největší elektrotechnické továrny v Rakousku uhersku – pražské Kolbenky, kde mu již v jeho velmi mladém věku, v jeho

třiatdvaceti letech bylo svěřeno vedení nové pobočky. Bylo mu dvacet čtyři let, když prodal do Velké Británie svůj první patent za 2 000 liber. Přitom ještě stačil vystudovat techniku v Holandsku.

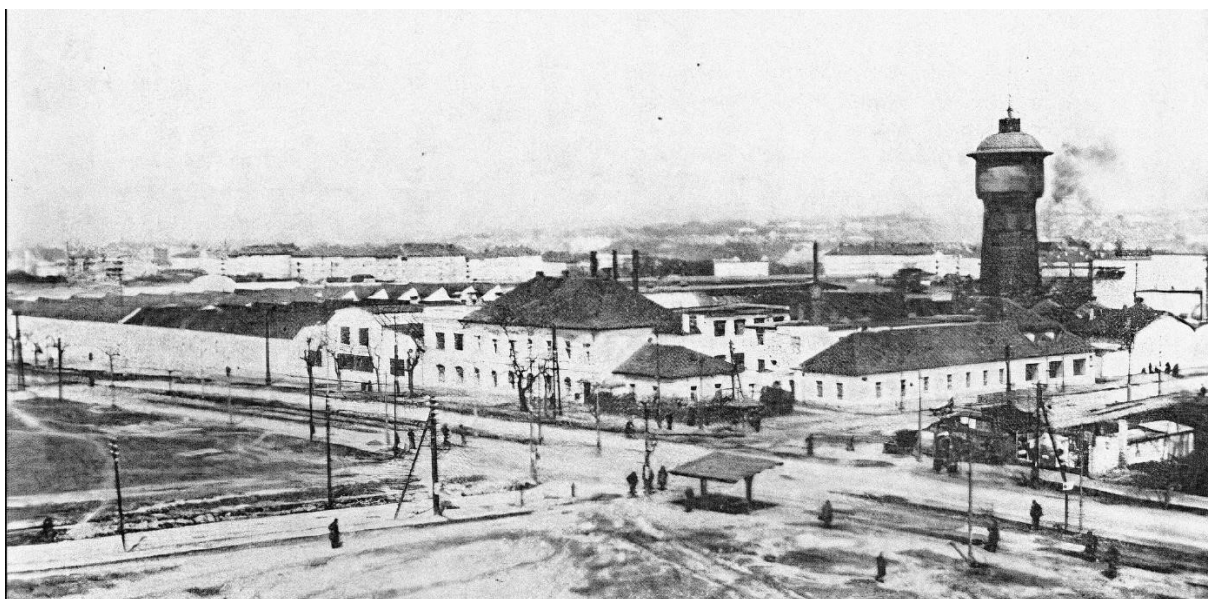
Pobyt v Holandsku mu doslova změnil život. Při jízdě na bicyklu do něj narazil automobil, František si proto musel nějaký čas poležet, a ošetřovatelku mu nedělal nikdo jiný než dcera viníka havárie, jeho pozdější manželka.

2.2. František Janeček – průmyslník

Podnikat začal v roce 1907. Základní kapitál tvořil vedle manželčina věna zisk z prodeje patentu na úpravu obloukové lampy, který zakoupily dvě německé firmy za 70 000 marek.

Během první světové války Ing. Janeček strávil nějaký čas na italské frontě a krátce po válce přihlásil na patentovém úřadu nové Československé republiky k registraci na šedesát nových patentů z oblasti zbrojařského průmyslu. Nejznámějším patentem a současně i sériovým výrobkem z této doby je Janečkův ruční granát s moderním řešením bezpečnostní zápalky.

Po válce zakládá firmy v Mnichově Hradišti a v Praze. V té době již zaměstnával přes 1100 pracovníků. Kvůli potížím s regulačním plánem zde vystavěl pouze dřevěné haly, ve kterých se však stále nedostávalo výrobních prostor. Proto se začal poohlížet jinde.

Obrázek č. 2 Pohled na továrnu Zbrojovky „Na Zelené lišce“ nedaleko dnešní stanice metra Pankrác.

V Týnci nad Sázavou, zamýšlel vybudovat jakousi alternativu k Baťovu Zlínu, kde by žilo nejméně 20 tisíc obyvatel. Týnec nad Sázavou nabízel výhodné železniční spojení s hlavním městem i dostatek levných pracovních sil.

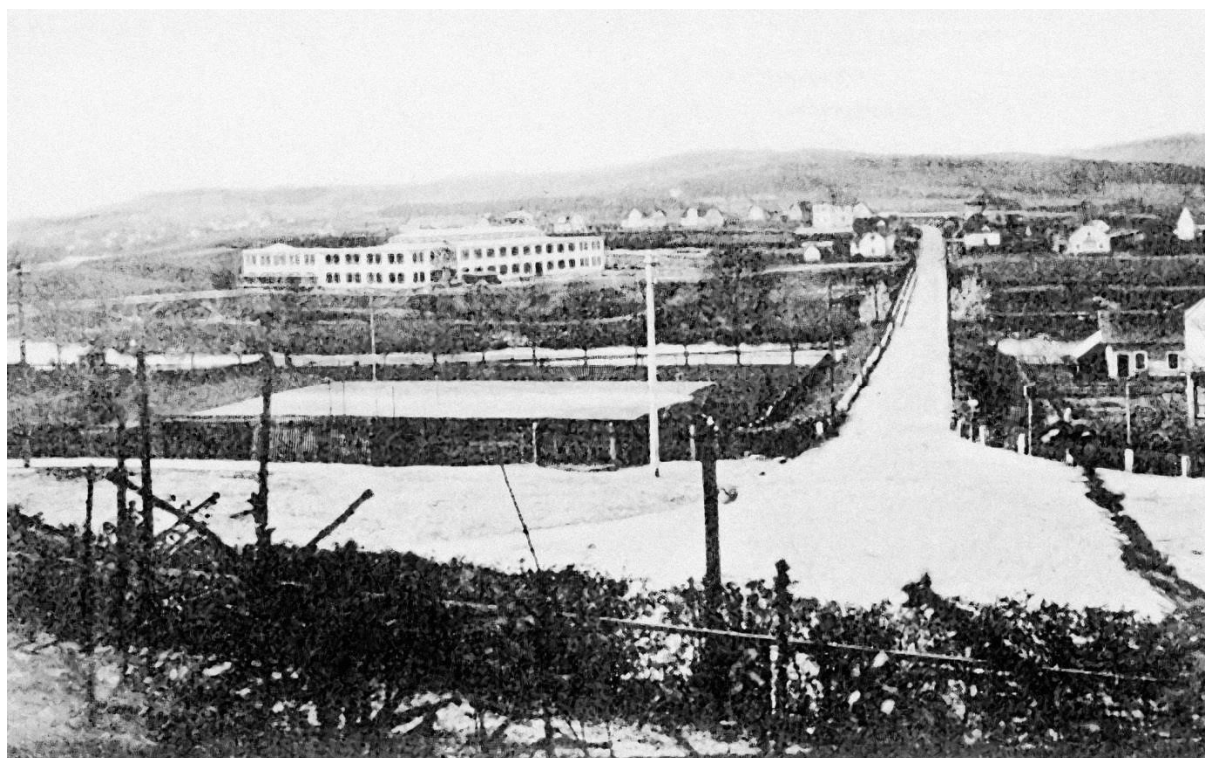
V roce 1926 koupil Ing. Janeček panství v Solnici a pilu s truhlářstvím v Kvasinách. V roce 1928 si v Týnci v místě zvaném Na Korbelově vršku dal postavit vilu.

Obrázek č. 3 Vila v Týnci nad Sázavou

2.3. Nová firma Zbrojovka Dipl. Ing. F. Janeček v Týnci nad Sázavou

V roce 1929 byl Ing. Janeček vlastníkem 200 000 m² pozemků v okolí Týnce nad Sázavou, na kterých mohl začít stavět novou moderní továrnu. Rychlý rozvoj firmy, který nesl název „Zbrojovka Dipl. Ing. F. Janeček“, byl možný díky zakázkám ze strany Ministerstva národní obrany týkajícím se nejen dodávek ručních granátů, ale i přestavby kulometů.

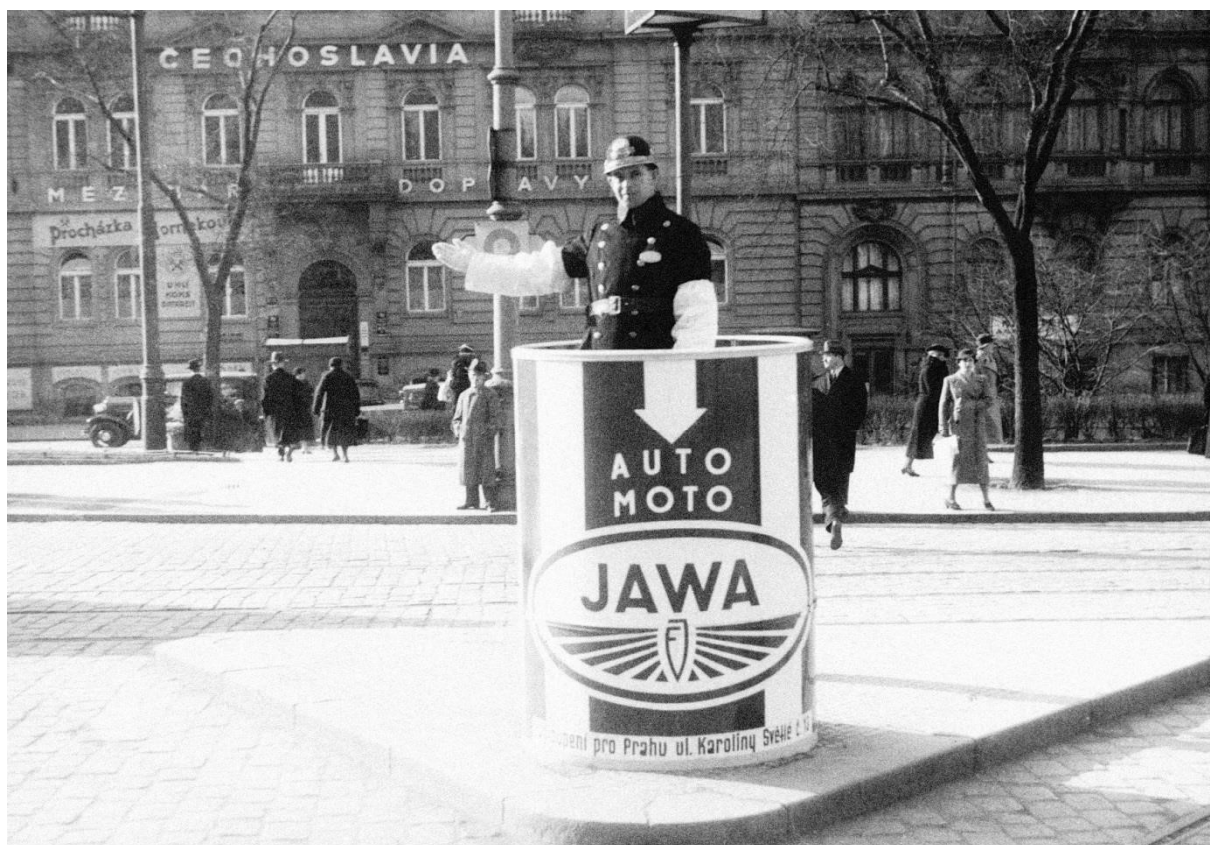

Obrázek č. 4 Nový závod v Týnci nad Sázavou

2.4. Motocyklová značka JAWA

Pod vlivem syna z prvního manželství Františka Karla Janečka se nakonec rozhodl vyrábět motocykly. V roce 1929 František Janeček zakoupil od firmy Wanderer z německého Chemnitze licenci na výrobu motocyklu Wanderer 500 OHV a založil firmu v Praze, v místě nazvaném „Na Zelené lišce“, která na základě spojení prvních písmen jmen JAneček a WAnderer dostala dnes již legendární název JAWA. Stalo se tak 17.8.1929.. První motocykly Jawa nesly na svých nádržích nápis Jawa s pozadím, které bylo tvořeno obrysy lisovaného rámu prvního motocyklu.

Od roku 1929 ušla Jawa velký kus cesty. V roce 1936 poskytovala továrna v Týnci obživu osmi stům zaměstnanců. V roce 1937 jela továrna ve třech pracovních směnách a odlitky byly kontrolovány progresivní metodou pomocí rentgenových paprsků.

Obrázek č. 5 Dobová reklama na automobily a motocykly Jawa z roku 1936

V roce 1938 oslavil Ing. Janeček své šedesáté narozeniny, pražská technika jej poctila čestným titulem doktora technických věd honoris causa a ve stejném roce byl jedním z nejvážnějších kandidátů na prezidenta republiky.

Kromě nové továrny byl v roce 1939 zahájen provoz v nedalekých Brodcích kde se nyní montoval automobil Jawa Minor I.

Obrázek č. 6 Karoserie vyráběné v Kvasinách

Obrázek č. 7 Za války vyvinutý nový Minor II, který dokázal zdotat Nuselské schody i Sněžku, se po válce nabízel pod značkou Aero

Ne vždy se ale dařilo. Krachem skončil pokus o vybudování velkého obchodního domu spojeného se servisem a garážemi na Revoluční třídě v Praze.

Až roku 1939 představovala hlavní výrobní náplň továrny produkce dvoutaktních motorů, ale velká pozornost byla věnována i čtyřtaktům.

Ale to hlavní přece jenom patřilo motocyklům, cestovním i závodním. Ing. Janeček si velice dobře uvědomoval, že nejlepší reklamou jsou sportovní výsledky. Veškerá tato činnost měla vést především k ještě lepším výsledkům na trhu, pro který byly určeny i prototypy Jawy 125 a Jawy 250, k jejichž výrobě ale nikdy nedošlo, i když v roce 1939 byly podrobovány intenzivním zkouškám.

2.5. Období okupace a úmrtí Františka Janečka

Rok 1939 násilně přerval slibně se rozvíjející výrobu motocyklů v továrně Ing. Janečka.

Od dubna musela Jawa pracovat na ryze vojenských zakázkách. V roce 1940 muselo být rozebráno a zničeno na 8 500 motocyklů 700 automobilů, které byly těsně před dokončením, a takto získaná surovina byla použita pro výrobu sloužící výhradně válečným účelům. Německé správě neunikly ani zásoby materiálu, všechno mělo být zabaveno pro potřeby Říše, přesto se povedlo velké množství přípravků, hrubých odlitků i drobnějších dílů ukrýt v pronajatých budovách v nejbližším okolí Prahy i Týnce nad Sázavou.

Navíc byly již v roce 1940 v naprostém utajení zahájeny práce na nových projektech pro poválečné Československo. Od každého navrhovaného modelu vzniklo tři až pět prototypů. i devět prototypů malého lidového automobilu, který byl po válce vyráběn jako Aero Minor. . Vše se odehrávalo v přísném utajení v opravnách motorek pro německou armádu.

Jenom zakladatel značky o tom už nevěděl. Ing. Janeček ve svém bytě zápasil se zákeřnou chorobou a konce války se nedočkal. Zemřel 4. června 1941 na rakovinu plic.

Ještě v roce smrti Ing. Janečka byly odstraněny poslední zbytky starého hostince „Na Zelené lišce“ a na jeho místě byla postavena tovární hala, která byla dokončena v prosinci 1942. Kromě provizorního mostu přes Sázavu postaveného v roce 1944 se stala na dlouhou dobu poslední stavbou v Jawě, která byla od smrti zakladatele firmy řízena tříčlenným výborem až do plnoletosti jeho obou dětí a návratu nejstaršího syna Františka Karla Janečka z Anglie.

Na vývoji motocyklů mezitím pracovaly souběžně dva týmy vedené Vincencem Sklenářem a Josefem Jozífem.

V roce 1944 byla v Jawě zahájena výroba malých stabilních motorů s řadicí a startovací pákou na společné hřídeli.

Dva měsíce po skončení druhé světové války v létě roku 1945 přišly na trh první modely: Jawa Robot, prodávaná za 6 660 Kč, stopětasedmdesátky byly k mání za 8 500 Kč, předválečné dvěstěpadesátky za 10 450 Kč, modernější dvěstěpadesátky Duplex-Blok za 11 500 Kč a nechyběly ani čtyřdobé jednoválce 350 OHV, prodávané za 17 670 Kč.

2.6. Znárodnění a doba socialismu

Po druhé světové válce přišla vlna znárodnění, která se nevyhnula ani Jawě. Ta byla podřízena Zbrojovce Brno (v roce 1950 se znovu osamostatnila). V 50. letech také došlo k propojení výroby Jawa působící v Týnci nad Sázavou a v Praze se strakonickou firmou ČZ. Po propojení Jawy a ČZ se motocykly začaly do konce 50. let objevovat pod značkou Jawa ČZ. Výroba malých motorek probíhala především na Slovensku v Povážských strojárnách v Povážské Bystrici.

Obrázek č. 8 Snímek z pražských Závodů 9. května, jak se Jawa od roku 1953 oficiálně jmenovala

Obrázek č. 9 Výroba Jawy 50/05 (na snímku vlevo centrování kol) v Povážské Bystrici

Obrázek č. 10 Za čtyři minuty vyjel ze slovenského závodu jeden kompletní motocykl.

Do konce roku 1988 bylo vyexpedováno do 120 zemí celého světa 2 373 000 motocyklů Jawa. Jenom do Sovětského svazu bylo vyvezeno na 2 miliony. motocyklů.

Obrázek č. 11 Výroba motocyklu Jawa 350 typ 638

2.7. Úpadek po Sametové revoluci

Rokem 1989 skončila pro Jawu doba, kdy její roční produkce určená pro trh bývalého SSSR představovala na 80 000 nových motocyklů. Bývalé zisky byly nahrazeny dluhy rostoucími každým dnem do závratných výšek.

1.4.1993 byl schodek v hospodaření 125 milionů korun. Kolem beznadějně zastarávající továrny se hromadily stejně zastaralé motocykly, o které už nikdo nestál. Pomohl vývoz do zemí třetího světa. Ke konci roku 1993 se tak podařilo schodek v hospodaření snížit na „pouhých“ sto milionů.

2.8. Privatizace

V roce 1994 byla z akciové společnosti po privatizaci vyčleněna Jawa Divišov, která vyráběla plochodrážní speciály, a dluhy znovu vzrostly. V roce 1996 byla Fondem národního majetku vypsána veřejná soutěž na privatizaci kdysi největšího výrobce motocyklů, jehož dluhy už přesáhly půlmiliardovou hranici. Přesto se několik zájemců o světoznámou značku našlo a novým majitelem Jawy se stala společnost Jihostroj Velešín. V roce 1998 zahájil činnost společný podnik s názvem Jawa Moto Union

Pod garancí nemovitého majetku Jihostroje a. s. Velešín získala úvěr a za takto získané prostředky odkoupila od věřitelů Jawy a. s. movitý majetek potřebný k výrobě motorů a podvozků. V roce 1998 se do Jawy po letech vrátily stroje na výrobu motorů ze strakonické ČZ, kde s výrobou motocyklů nadobro skončili.

Poslední zprávy hovoří o tom, že v roce 2024 bylo vyrobeno 1 550 motocyklů, přičemž 1 347 motocyklů našlo své majitele v zahraničí. Jawa sice už dávno není super producentem motocyklů počítajícím vyrobené kusy na statisíce, přesto začíná psát novými modely další kapitolu svého vývoje.

3. Typy vyráběných motocyklů

Od svého vzniku do dnešních dnů bylo pod firmou s označením JAWA vyrobeno:

- 49 typů cestovních motocyklů
- 15 prototypů s celosvětovými novinkami
- 22 typů malých motocyklů do objemu 125 ccm
- 22 typů motocyklů pro silniční závody
- 31 typů motocyklů pro terénní soutěže
- 4 typy motocyklů pro plochou dráhu

4. Výběr mých oblíbených motocyklů

4.1. 1929 - Jawa 500 OHV (Rumpál)

Obrázek č. 12 Jawa 500 OHV

První Jawa 500 OHV se představila svým budoucím majitelům 23. října roku 1929 při zahájení Pražského autosalonu. Od svého vzoru motocyklu Wanderer 500 se na první pohled lišila kapkovitou nádrží na palivo a její červený lak se v budoucnu stal stejnou tradicí jako firemní znak.

Jednoválcová pětistovka s půlkulatou spalovací komorou měla objem 498,7 cm³.

. Motocykl v provedení sólo byl nabízen za 14 890 Kč a s přívěsným vozíkem se cena vyšplhala až na 17 000 Kč. Za stejné peníze bylo v té době možno koupit třeba automobil Aero 500. V roce 1929 bylo vyrobeno 258 motocyklů.

4.2. 1935 - Jawa 350 OHV

Obrázek č. 13 Jawa 350 OHV

Jawa 350 OHV byla na trh uvedena v roce 1935 jako nejluxusnější motocykl své značky, který nahrazoval model 500 OHV.

Motocykl o hmotnosti 140 kg byl schopen vyvinout rychlost kolem 115 km/h.

4.3. 1932 - Jawa 175 Villiers

Obrázek č. 14 Jawa 175 Villiers

Jawa 175 Villiers s jednoduchým dvoutaktním motorem dle licence od britské značky Villiers.

4.4. 1937 - Miniaturní Jawa 100 Robot

Obrázek č. 14 Jawa 100 Robot

Jawa 100 Robot z roku 1937 se stala nejmenším motocyklem v nabídce značky během prvního desetiletí její existence. Malý motocykl s pedály slavil u zákazníků úspěch i díky tomu, že podle tehdejší legislativy nepodléhal úředním záznamům, neměl registrační značku a bylo možno jej řídit již od čtrnácti let. Cena byla v roce 1938 stanovena na 3 260 Kč.

4.6. 1946 - Jawa 250 typ 11 (Pérák)

Obrázek č. 14 Jawa 250 typ 11

Celkem mělo během necelých osmi let produkce vzniknout kolem 180 000 exemplářů povedené dvěstěpadesátky, pro níž se vžila přezdívka „pérák“ podle kreslené postavičky z filmu.

4.6. 1954 - Jawa 250 typ 353 (Kývačka)

Obrázek č. 15 Jawa 250 typ 353 (Kývačka)

Jawa 250 typ 353 byla vyvíjena v první polovině padesátých let a představena na podzim roku 1953. Motocykl, jemuž se díky použití zadní vidlice s dvojicí hydraulických tlumičů přezdívalo „kývačka“, vznikl v rámci tehdejší jednotné řady motocyklů značek Jawa a ČZ sloučených do jednoho společného podniku. Spolu s „pérákem“ se stala nejlidovější ze všech modelů značky JAWA.

4.7. 1973 - Jawa 350 typ 634

Obrázek č. 15 Jawa 350 typ 634

Jawa 350 typu 634 se poprvé představila na brněnském veletrhu v roce 1973. Vyráběla se 11 let a za tu dobu se vyrobilo více jak 850 tisíc kusů, které byly vyváženy především do bývalého Sovětského svazu.

4.8. 2017 - Jawa 350 OHC

Obrázek č. 15 Jawa 350 OHC

Cena nejnovějšího modelu z roku 2022 se pohybuje kolem 110 000 Kč.

4.9. 1953 - Jawa 50 typ 359

Hned po válce se začal vyvíjet model, který splňoval tyto parametry:

Objem: do 50 ccm

Startovací hřídel: šlapací

Počet osob: jednomístný

Dostupnost: není třeba řidičského oprávnění

4.10. 1955 - Jawa 50 typ 550 Pionýr (Pařez)

Obrázek č. 16 Jawa 50 typ 550 Pionýr

Od začátku výroby v dubnu 1955 do konce téhož roku si majitele našlo 3 556 nových malých motocyklů. Dle nové státní ideologie dostal oficiální pojmenování Pionýr. Do roku 1957 se vyrobilo celkem 106 111 kusů.

4.11. 1958 - Jawa 50 typ 555 Pionýr

Obrázek č. 17 Jawa 50 typ 555 Pionýr

Na brněnském veletrhu v srpnu roku 1957 se představily první tři malé motocykly Jawa 50 typ 550. Počínaje červencem roku 1958 jste si mohli odvézt z prodejen Mototechny či z některého z obchodních domů nástupnický model Jawy typ 550 s novým číselným označením Jawa 50 typ 555 a starým jménem Pionýr.

4.12. 1959 - Jawa 50 typ 551-01 Jaweta

Obrázek č. 18 Jawa 50 typ 551-01 Jaweta

V roce 1959 u příležitosti třicátého výročí založení značky Jawa představily tehdejší Závody 9. května velice elegantní jednomístný moped Jaweta Standard.

Vzduchem chlazený dvoutaktní jednoválec o objemu 49,8 cm³ při výkonu 1,1 kW dokázal uhánět rychlostí až 45 km/h, a 47,5 kg vážícímu stroji přitom stačilo pouhých 1,65 l/100 km. Palivová nádrž měla objem 2,7 l.

Jawetta Standard se v roce 1962 prodávala za 2 200 Kčs, začátkem roku 1965 za 1 500 Kčs a v témže roce se doprodávala za 950 Kčs.

4.13. 1960 - Jawa 50 typ 551-02 Jaweta Sport

Obrázek č. 18 Jawa 50 typ 551-02 Jaweta Sport

Jaweta Sport přišla na trh o rok později než verze Standard.

4.14. 1962 - Jawa 50 typ 05

Obrázek č. 18 Jawa 50 typ 05

Výroba Jawy 50 typ 05 byla v Povážských strojírnách zahájena koncem roku 1962 a zásadní změna byla v tom, že se jednalo o malý motocykl schopný přepravovat ne jednu, ale dvě osoby

4.15. 1965 - Jawa 50 typ 05 sport

Obrázek č. 19 Jawa 50 typ 05 sport

Už v roce 1964 byla pro sériovou výrobu připravena další modifikace malé Jawy a v roce 1965 se představila nová varianta Sport vybavená novými řídítky, která byla širší a měla výztuhu, tzv. „hrazdičku“, jako motocykly určené pro jízdu v terénu, a samozřejmě nechyběla otočná rukojeť, tzv. „rychlopal“.

4.16. 1966 - Jawa 50 typ 20

Na první pohled by se zdálo, že v roce 1966 představená Jawa 50 typ 20 pojmenovaná Standard, kterou o rok později doplnila Jawa 50 typ 21 Sport,

4.17. 1968 - Jawa 50 typ 22

V číselné řadě se před typ 23 Mustang vmísila ještě jedna zajímavá varianta malé padesátky z Povážských strojíren, která se jako Jawa 50 typ 22 dodávala od roku 1968 do Spojených států. Od našich domácích dvacítek či jedenadvacítek se lišila především tím, že byla pouze jednomístná a její řídítka svou výškou připomínala řídítka motocyklů typických zejména pro USA - chopperů.

4.18. 1969- Jawa 50 typ 23 Mustang

Obrázek č. 19 Jawa 50 typ 23 Mustang

Nový motocykl se představil na brněnském veletrhu v roce 1968 jako Jawa 50 typ 23 Mustang.

5. Jawa v naší rodině

Jawa 23 typ Mustang patřila nejdřív dědovi z otcovy strany, který na ní brázdil silnice a prožil s ní spoustu dobrodružství. Po letech ji předal dál a dostala se ke mně jako vzácná rodinná památka. Když na ní dnes jedu, připadá mi, jako by se se mnou vezla i část jeho života. Už se těším, až budu mít řidičský průkaz a budu moci na silnici.

Dále vlastníme Jawu 20 Pionýr v nepojízdném stavu.

Obrázek č. 20 Naše motocykly

5.1. Opravy

Táta mi s opravami Mustangu pomáhal. Učil mě, které závady jsou nejčastější, co si můžu opravit sám a co už musím svěřit odborníkům. Díky tomu na ní dnes můžu jezdit. Pokusím se ji udržet i pro další generaci.

Obrázek č. 21 Oprava Jawy 50 typ Mustang

Resumé

Jawa is a famous Czech motorcycle brand founded in 1929. It was originally connected to František Janeček's arms factory, but later focused mainly on motorcycles. Jawa motorcycles are known for their simplicity and reliability. I own a Jawa 50 Mustang type 23, and I enjoy riding and taking care of it. I think Jawa is an important part of the Czech history.

Před vypracováním této práce jsem toho o motocyklech mnoho nevěděl. Líbily se mi a přitahovala mě rychlá jízda na dvou kolech. O jménu Ing. František Janeček jsem nikdy neslyšel a o množství typů a sérií motocyklů Jawa jsem neměl ani zdání.

Při hledání podkladů pro tuto práci se mi dostala do rukou úžasná kniha od Aloise Pavlůska „Báječná léta s Jawou 1929-2015“ o historii legendární značky. Byl jsem překvapen množstvím informací a zajímavostí o značce motocyklu, na který se nám doma v kůlně léta jen prášilo. Dnes obdivuji úsilí mnoha lidí, kteří se zasloužili za věhlas značky Jawa u nás i ve světě. I přes nepříznivé politické poměry dokázali neustále vyvíjet nové modely, z nich mnohé udávaly světový trend.

A na závěr bych chtěl poděkovat panu učiteli Mgr. Pavlu Borkovi za jeho trpělivost a pomoc při tvorbě mé práce

Zdroje:

<https://www.JAWA – ing. František Janeček – mestotyneec.eu>
[https://www.František Janeček - životopis | OSOBNOSTI.cz \(financnici.cz\)](https://www.František Janeček - životopis | OSOBNOSTI.cz (financnici.cz))
<https://www.idnes.cz/finance/prace-a-podnikani/tajemstvi-slavnych-rodin-janeckove-jawamotocykl-valka->
https://www.kulometry.A180503_142157_podnikani_kho
<https://jawa.eltsen.cz/netvorice/index.html> <https://zpravy.aktualne.cz>
<https://www.Jawa: Nejslavnější motocykly ve velké fotogalerii | auto.cz>
<https://www.jawa.eu> <https://www.malls-88.top/> <https://www.jawa.eu/jawa-350-ohc> [https://www.Jawa 551 Jawetta Standard - Jawa Foto \(wgz.cz\)](https://www.Jawa 551 Jawetta Standard - Jawa Foto (wgz.cz))
<https://www.Jawa 50/551 Jawetta | Katalog motocyklů a motokatalog na Motorkáři.cz>
([motorkari.cz](https://www.Jawa 50 typ 05 najeto 492km. - Chomutov | Bazoš.cz (bazos.cz))) [https://www.Jawa 50 typ 05 najeto 492km. - Chomutov | Bazoš.cz \(bazos.cz\)](https://www.Jawa 50 typ 05 najeto 492km. - Chomutov | Bazoš.cz (bazos.cz)) [https://www.Motocykl Jawa 05 Sport – Jawa 50 Pionýr \(jawa-50.cz\)](https://www.Motocykl Jawa 05 Sport – Jawa 50 Pionýr (jawa-50.cz)) <https://www.jawa-50.cz/clanek/motocykl-jawa-50-typ-555-pionyr.html>
PAVLŮSEK, Alois. Báječná léta s Jawou: 1929-2015. Brno: CPress, 2016. ISBN 9788026410645.ý